

2. ura: JOSIP JURČIČ: KOZLOVSKA SODBA V VIŠNJI GORI

*ODGOVORI NA VPRAŠANJA iz prejšnje ure:

- 1) KAKŠEN VTIS NAPRAVIJO NA NAS VIŠNJANI? ALI SE DAJO PRIMERJATI Z BUTALCI, VERŽENCI, ZAPLANKARJI?

Višnjani ne naredijo na nas vtisa pametnih in modrih ljudi, ukvarjajo se z majhnimi neumnostmi in iz njih naredijo pomembne reči. V večini so z dolgočasni, privoščljivi in ne znajo razmišljati s svojo glavo. Posamezniki se zdijo nespametni, kot da ne znajo razmišljati vsak zase, ampak le kot množica. Zaradi vseh teh značilnosti jih lahko primerjamo z Butalci.

- 2) ZARADI ČESA JE PRIPOVED HUMORISTIČNA?

Pripoved je humoristična zaradi komičnega, za lase privlečenega dogajanja (vsi delajo paniko, ker je kozel LE GLEDAL zelje, NI ga pojedel), zaradi pretiravanja in dramatiziranja v govorih posameznikov. Smeh vzbuja tudi izbor smešnih, nenavadnih imen književnih oseb. Tudi to, da je kozel obtožen, je nenavadno in smešno.

- 3) KAKŠNA IMENA DAJE PISATELJ VIŠNJANOM? Pisatelj daje smešna in večpomenska imena, z njimi namiguje na posamezno človekovo lastnost: Gobežel – tisti, ki žanje gobe, torej pijanček, Žužnjala – tisti, ki govori veliko in nerazumljivo, Slamorezec – tisti, ki mlati prazno slamo, torej ne pove nič uporabnega ali pametnega ...

- 4) TOŽNIK IN ZAGOVORNIK KOZLA LISCA IMATA RAZLIČNE POGLEDE NA NJEGOVO KRIVDO. NA KOGA SE SKLICUJE GOBEŽEL? KAKO SE ODZIVAJO LJUDJE?

Gobežel se sklicuje na polža čednosti, njega naj si vzamejo za zgled. Poleg tega pa spominja tudi na boga, poziva k odpuščanju, zato da bo Bog zadovoljen z njihovim obnašanjem in ravnanjem. Ljudje so razdeljeni – nekateri menijo, da je kozel kriv, drugi, da je kriv Lukež, spet tretji, da ni kriv ne eden ne drugi.

- 5) ALI RAZSOJAJO MESTNI SODNIKI POVSEM NEPRISTRANSKO? ALI SE DA DOKAZATI, DA JE V OZADJU TUDI NEKAJ OSEBNIH KORISTI?

Sodnik Pavle Zaropotaj je pretirano nastrojen proti kozlu (glede na to, da sodi živali z merili za človeka), njegove nepoštene namene poveča do neresničnosti. Gobežel je SOVRAŽNIK Žužnjala, zato je njegova opredelitev popolnoma nasprotna Žužnjalovi, lahko tudi pod vplivom čustev oz. odnosa z njim (kar s samo tožbo kozlu nima povezave).

- 6) SE VIŠNJANSKO LJUDSTVO ODZIVA PO LASTNI PRESOJI ALI POD VPLIVOM ZAGOVORNIKA ALI TOŽNIKA? Višnjansko ljudstvo potrdi, odobrava vsako, kakršnokoli misel, ki je bila pravkar izrečena. Zavzamejo se za zadnjega govornika in njegove namene, ob naslednjem pa se povsem premislijo in podprejo prejšnji nasprotno opredelitev (od oproščenja do najstrožje kazni).

Danes boš zapisal nekaj splošnih podatkov o delu Kozlovska sodba v Višnji Gori in o avtorju te humoreske.

S pomočjo odlomka in podatkov na str. 31 v Berilu dopolni podatke v spodnjem besedilu in ga prepiši v zvezek:

1. Dopolni z besedami iz okvirčka.

dogodkov	posmehuje	Humoresko	Josip
polž	pretirava	senci	kratko
slabostim in napakam	smešnih imen	zavezanimi	značajev

_____ Kozlovska sodba v Višnji Gori je napisal _____ Jurčič. Gre za _____ in šaljivo zgodbo, v kateri se pisatelj nežaljivo _____ človeškim _____, npr.: podkupljivosti, tožarjenju, obračanju po vetru, koristoljubju, ... Pri bralcu vzbuja smeh z rabo _____, npr. Zaropotaj, Drnulja, Slamorezec ... Pogosto _____ v opisovanju _____ in _____, npr.: višnjanski _____ je vzor skromnosti, ponižnosti in potrpežljivosti ... Pretiravanje v dogajanju pa najdemo v sami izvršitvi sodbe, saj je bil kozel po _____ tepen, Drnulja pa je moral ta tepež gledati z _____ očmi.

2. Dopolni besedilo!

Avtor Kozlovske sodbe v Višnji Gori je _____, ki se je rodil leta _____ na _____ in umrl leta _____. Bil je pomemben slovenski _____ pisatelj in _____. Svojo prvo pripovedko je objavil že pri 17-ih letih: _____ o _____. Na _____ je študiral _____ in _____. V Mariboru je bil pomočnik glavnega urednika pri časniku _____, dve leti kasneje pa je postal njegov glavni _____.

Najpomembnejša njegova dela so: povesti Jurij _____, Sosedov _____, Spomini na _____ in prvi slovenski roman _____.

3. naloga: Poišči primere literarnih prvin (posebna raba jezika) v humoreski Kozlovska sodba v Višnji Gori.

- a) V besedilu poišči vsaj 1 primer STOPNJEVANJA (torej, ko pisec z naštevanjem lastnosti ali dejanj kopiči opise ali pretirava v njih) in ga izpiši:

- b) Poišči primer FRAZEMA (raba besedne zveze v stalni, nespremenjeni rabi in obliki):

---

4. naloga: Zamisli si, da si tudi ti med sodniki. Kako bi zagovarjal kozla Lisca? Bi bil na njegovi strani? Napiši 3 povedi, zakaj meniš, da je kozel kriv oz. zakaj meniš, da kozel ni kriv in napiši, kakšno kazen naj dobi.
